

**Ю. В. Ткаченко, канд. екон. наук,
Черкаський державний технологічний університет**

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ АКТИВАЦІЇ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Діяльність господарюючих суб'єктів в умовах сучасної економіки вимагає серйозного науково-обґрунтованого підходу до вирішення проблем економічної безпеки. Багато в чому це пов'язано зі значним розширенням в умовах ринкового середовища загроз для бізнесу.

Фактори активізації загроз економічній безпеці в умовах ринкового середовища, що висвітлюються в роботах сучасних вчених, досить багаточисельні. А. Мінаков виділяє в якості одного з таких факторів вплив з боку державних і регіональних органів влади, чиновників, бізнесових еліт, рекету. В. І. Ярочкін виділяє наступні фактори: значний ступінь монополізації ринку; контроль кримінальних структур; тиск з боку державних органів влади; зростання криміналізації бізнесу; наявність соціальних проблем; недосконалість законодавства, відсутність узгодженості дій правоохоронних органів; руйнівна діяльність з боку великих закордонних компаній; нерозробленість засобів і методів забезпечення власної економічної безпеки. Крім того, весь спектр загроз економічній безпеці, крім перерахованих, включає ще один фактор – необґрунтовані дії господарюючого суб'єкта в сфері управління фінансовими ресурсами.

Таке доповнення спектру чинників економічної безпеки обумовлюється змістом її поняття, яке на наш погляд було найбільш повно розкрито А. Г. Шаваєвим: “економічна безпека господарюючого суб'єкта – це стан його захищеності від зовнішніх і внутрішніх загроз, що дозволяє надійно зберегти й ефективно використовувати матеріальний, фінансовий та кадровий потенціал”.

Багатофакторність загроз економічній безпеці господарюючого суб'єкта визначає складність у побудові ефективної системи економічної безпеки господарюючого суб'єкта. Для вирішення такого багатофакторного завдання сучасними вченими пропонується використовувати системний підхід, ключовими питаннями реалізації якого є об'єктивна оцінка рівня збитків, яких вдалося уникнути, та ефективне управління комплексною системою безпеки.

В. І. Ярочкін вважає, що проблема безпеки належить до числа складних проблем, для вирішення яких необхідний системний підхід.

Є. І. Белоусов, відзначаючи комплексність і складність завдань ефективного управління економічною безпекою, говорить про необхідність критеріїв і методів його оцінки, виділяючи в якості одного з таких методів імовірнісного оцінку ступеня досягнення цілей комплексної системи безпеки.

В. М. Глущенко вважає, що вимірювання небезпеки методологічно правильно було б здійснювати через ймовірність і величину збитку і прибутку, економіко-математичну модель визначення розмірів інтегрального і потенційного збитку безпеки, побудовану на кількісних і якісних характеристиках збитку із застосуванням його ймовірності і вартісних оцінок.

З робіт розглянутих авторів стає очевидним, що проблема економічної безпеки господарюючого суб'єкта є складною, багатогранною і вимагає вирішення на основі системного підходу, для реалізації якого необхідний науковий апарат, що включає сукупність методів і методик визначення і кількісної оцінки факторів загроз економічній безпеці, а також принципів і ефективних способів їх зниження. Крім того, необхідно при розробці нових методів управління економічною безпекою розширити використання вартісних критеріїв, що дасть змогу здійснювати його в узгодженості з різними аспектами господарської діяльності.

Слід усвідомити, що забезпечення безпеки господарюючого суб'єкта вельми ґрунтовна проблема, що включає в себе комплекс організаційно-правових, техніко-технологічних, адміністративних, фінансових та соціальних заходів, спрямованих на виявлення, попередження і припинення загроз і посягань на стабільність функціонування та розвитку підприємства.